

førſt Nr. 1 og ſaa ogſaa de andre, maa være til Stede, hvis man ſkal kunne gennemføre denne Reform heldbringende for Folket. At de under de nuværende Forhold kunne gennemføre en Reform — ogſaa under den nuværende Juſtitsminiſter — er jeg lige ſaa ſikker paa, ſom at de i Fjor gennemførte en Stattereform med den nuværende Finansminiſter. Der er ikke Tvivl om, at de kunne gøre det. Men hvilken Retzreform? Det, jeg her har ſagt, var vor Mening i 1880—81. Vi underkendte ikke — uagtet Miniſteriet ſom Mindretalsminiſterium ſtod paa en anerkendt Finanslov, alſaa ſom for ſaa vidt lovligt Miniſterium, ſtod vi i ſtarp Oppoſition til det — vi underkendte ikke den nuværende Juſtitsminiſters ſtore Dgthighed med Henſyn til diſſe Forhold, men vi mente den Gang, ſom det blev udtalt, at den meget ærede Juſtitsminiſter havde villet tjene denne Sag bedre ſom ſlet og ret Landſtingsmand end i denne Stilling, under de Forhold, hvori Miniſteriet ſtod til os, at være den ledende lige over for Retzreformen. Det var vor Mening den Gang. Men ſtulde den Mening virkelig have forandret ſig ſiden til Fordel for Regeringen; ja, ſaa er det det ſamme ſom i alle andre Forhold: man er bleven piſket med proviſoriſke Svøber gennem Aarene og man er bleven mhgere, man bøjer ſig, hvor man før ſtod faſt. Nej, mine Herrer, tal blot ikke om Dumhederne i 1880—81 eller om Dumheden nu efter den Forklaring. Lad os hellere tro, at Fordummelſen i dette Etykke ſidder der, hvor Indignationen mod Grundlovsbruddene er gaaet over til Reſignation eller endog til Anerkendelſe af den ved Magten forvanſkede ſtatsretslige Tilſtand. Forſlagsſtilleren vil have den i Sagens Natur dybt begrundede Miſtillid til Regeringen ombannet til en udsøgt Tillidsertklæring. Hovedforſlagsſtilleren er jo en belæſt Mand, han maa kunne modſige mig ved Ekſempler, naar jeg paafſtaar, at man ikke vil finde Mage til en parlamentair Forſamling, der under et vedvarende Grundlovsbrud retter en ſaadan Opfordring til Miniſteriet.

Jeg læſte i et Blad i Gaar det Udraab: „At den gamle Mand gider!“ Jeg finder det Udraab ret naturligt, at unge, ved politiſke Proviſorier blaſerede Folk kunne finde det ſaa underligt, at en gammel Mand ſom jeg kan faſtholde mit Haab om Grundlovens Sejr trods Stillingen nu. Det undrer mig aldeles ikke, thi alt ſynes jo at tale mod dette Haab. Man taler frit, aabent og lydeligt om, at Magten har ſtabt en ny Ret. Naar det kan lykkes et Miniſterium, hedder det — eller lad mig hellere ſige, at det er

Tanken deri, thi ſaa brutalt udtrykker man det ikke — at forhindre Enighed mellem Folketinget og Landſtinget om en Finanslov, har Miniſteriet ſaaet tilbejehragt et Hul, ſom det ſelv har Magt til at udfylde; Miniſteriet er det blivende, Grundloven det vigende Moment i vor fri Forfatning. Med andre Ord, vor fri Forfatning er vejen for Miniſtervælden. Jeg har ikke ſet, at den ærede Hovedforſlagsſtiller har traadt op mod den Forklaring af den nuværende Tilſtand her i Landet, og jeg kan ikke ſkønne rettere, end at faktisk, ſom Stillingen er, har Hvertallet i dette Ting givet denne Betragtning Medhold. Og ikke blot det, men Fraſalbet fra Grundlovsbetragtningen hører jo til Dagens Orden, og hvor man ikke for viſſe Aarſagers Skyld aabent tør bekende Omvendelſe; der have vi, ſom jeg nævned: Dobbeltanſigtigheds-Politikken, ſom i mine Øjne er modbydeligere end det aabenlyſt proklamerede Fraſald. At den gamle Mand under diſſe Forhold „gider“ opfordre det høje Ting til at udtale ſig mod dette grundlovsbrydende Miniſterium; forlange, at det ſkal gaa, naar vi i det hele taget ſkulle opfordre det til noget! Og dog forſtaar jeg ikke, at vi kunne have nogen anden Opfordring at ſtille til Miniſteriet end at ſige til det: Gaa! Her Gang der er Tale om at opfordre det til noget, maa vi ſige: Gaa! Vi kende ingen anden Opfordring. De Herrer have ſpottet ſaa længe over Ordet: Hvad kan det nytte, ſaa jeg tænker ikke, at de ville bruge det her. Ret naturligt er det jo dog, om nogen vil ſige: Hvad kan det nytte: Vor fiſtiſke Magt mod en Stormagt? Men her er Forholdet et andet: Paa den anden Side ſtaar Uretten, paa vor Side Retten. Hvad kan det nytte, at vi holde paa Retten? Hvem dover at nægte, at Retten er Stormagten og ikke Uretten, ſelv om denne iſølge forfællige Omſtændigheder for en Tid kan beherſke Situationen. Alligevel, jeg forſtaar det ſom alydhet meget godt, om hele Landets blaſerede proviſoriſke Ungdom vilde ſige: Hold inde! Du maa dog være færdig en Gang med dine tomme, orkeſløſe Proſteſter! Du ſer jo, at alt gaar med Miniſteriet, og at alt viſner paa den anden Side: Grundloven, Sandheden og Retten viſne for de modſatte Magter! Hold alſaa inde! Jeg fortaenker dem ikke deri. Men idette Endringsforſlag foreligger nu en Gang her iſølge Forretningsordenen, og da de Herrer have tilladt, at det bliver debatteret, blive de nødte til at ſtemme derover. Det er ikke taktiſke Henſyn alene, der have bevæget mig til at ſtille dette Forſlag, ſkønt jeg indrømmer, der er taktiſke Henſyn. Jeg ønsker ved Afſtemningen over dette For-